

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

від «22» червня 2022 р.

протокол № 8

Ректор Микола КИРИЧЕНКО

ВВЕДЕНО

в дію наказом ректора

від «01» липня 2022 № 01-01/283

ПОЛОЖЕННЯ

**про підготовку іноземців та осіб без громадянства
в аспірантурі та докторантурі**

Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти»

Розглянуто та схвалено

Радою із забезпечення якості
освіти та освітньої діяльності ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

протокол № 4

від «21» червня 2022 р.

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
2. ПРИЙОМ В АСПРАНТУРУ.....	4
3. ПРИЙОМ ДО ДОКТОРАНТУРИ.....	6
4. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ.....	7
5. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК У ДОКТОРАНТУРІ.....	14
6. ВІДРАХУВАННЯ АСПРАНТІВ І ДОКТОРАНТІВ.....	16
7. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ АСПРАНТІВ І ДОКТОРАНТІВ.....	16
8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	17

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про підготовку іноземних громадян та осіб без громадянства в аспірантурі та докторантурі Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII «Про освіту», від 01 липня 2014 р. № 1556-VI «Про вищу освіту», від 26 листопада 2015 р. № 848-VI «Про наукову і науково-технічну діяльність», від 22 вересня 2011 р. № 3773-VI «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», від 04 березня 2004 р. № 1582-IV «Про закордонних українців», від 08 липня 2011 р. № 3671-VI «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», постановами Кабінету Міністрів України від 11 вересня 2013 р. № 684 «Деякі питання набору для навчання іноземців та осіб без громадянства», від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», від 06 березня 2019 р. № 167 «Про присудження ступеня доктора філософії», від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», наказами Міністерства освіти і науки України від 01 листопада 2013 р. № 1541 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11 грудня 2015 р. № 1272) «Деякі питання організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства» та від 27 квітня 2022 р. № 392 «Про затвердження Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 році», Статуту ДЗВО «Університет менеджменту освіти», а також іншими нормативно-правовими актами.

1.2. Це Положення є нормативним документом, що визначає механізм та основні правила підготовки іноземців та осіб без громадянства на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти (далі – здобувачі) з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук відповідно.

1.3. Це Положення встановлює порядок вступу, прийому і підготовки іноземців та осіб без громадянства через аспірантуру і докторантуру Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» (далі – Університет), атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, призначення і моніторингу якості роботи наукових керівників та консультантів, а також організації роботи зі здобувачами в Університеті.

1.4. Підставою для оголошення прийому іноземців та осіб без громадянства до аспірантури і докторантури є ліцензія Міністерства освіти і науки України на освітньо-наукові (наукові) програми (спеціальності) підготовки докторів філософії, ухвала Вченої ради Університету на відкриття докторантури та Правил прийому для здобуття вищої освіти в Університеті.

1.5. Координацію та контроль за діяльністю структурних підрозділів

Університету, що здійснюють підготовку здобувачів в аспірантурі та докторантурі Університету, здійснює відділ аспірантури та докторантури, що підпорядковується ректору та/або проректору Університету.

1.6. Основною формою підготовки іноземців та осіб без громадянства на третьому рівні вищої освіти є аспірантура. До аспірантури на конкурсній основі приймаються іноземці та особи без громадянства, які здобули ступінь магістра.

1.7. Підготовка іноземних громадян та осіб без громадянства в аспірантурі та докторантурі проводиться в Університеті за очною (денною), та заочною формою навчання.

1.8. Підготовка іноземних громадян та осіб без громадянства здійснюється на підставі:

- міжнародних договорів України та/або міжнародних програм обміну чи мобільності;
- на підставі договорів, укладених між Університетом та закладами вищої освіти (науковими установами) інших країн, щодо обміну вченими чи академічної мобільності;
- за рахунок коштів юридичних та/або фізичних осіб (за умовами контракту).

1.9. Прийом іноземців та осіб без громадянства на навчання в аспірантуру проводиться на загальній підставі на конкурсній пропозиції, які самостійно формує Університет. Назви конкурсних пропозицій подаються державною мовою та, для іноземців, дублюються іноземною (англійською) мовою.

1.10. Університет надає здобувачам можливість користуватися навчальними приміщеннями; бібліотекою, зокрема навчальною, навчально-методичною та науковою літературою; обладнанням, устаткуванням й іншими засобами навчання на умовах, визначених Правилами внутрішнього розпорядку для працівників і здобувачів вищої освіти Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти».

1.11. Мовою навчання в Університеті є українська.

2. ПРИЙОМ В АСПІРАНТУРУ

2.1. Вступ до аспірантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в поточному році, Правил прийому для здобуття вищої освіти в Державному закладі вищої освіти «Університет менеджменту освіти» в поточному році (додаток «Правила прийому на навчання до аспірантури ДЗВО «Університет менеджменту освіти» для здобуття ступеня доктора філософії») (далі – Правила прийому), що затверджуються Вченою радою та оприлюднюються на офіційному сайті Університету.

Правила прийому до Університету діють протягом відповідного календарного року і визначають, зокрема:

- порядок, перелік і строки подання документів для вступу до

аспірантури та докторантури Університету;

- зміст, форма і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури та докторантури за кожною спеціальністю або відповідною галуззю знань.

2.2. Під час прийняття на навчання осіб, які подають документ про здобутий за кордоном ступінь (рівень) освіти (далі – Документ), обов'язковою є процедура визнання і встановлення еквівалентності Документа, що здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 05 травня 2015 року № 504 «Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту».

2.3. Перелік документів необхідних для вступу до аспірантури і порядок їх подання:

- а) заява на ім'я ректора Університету;
- б) оригінал та копію паспорта (документа, що посвідчує особу та громадянство) з перекладом на українську мову;
- в) документ про здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень та додаток до нього з перекладом на українську мову;
- г) медичний сертифікат про стан здоров'я, засвідчений офіційним органом охорони здоров'я країни, з якої прибуває іноземець, і виданий не пізніше ніж за 2 місяці до в'їзду в Україну;
- д) страховий поліс з надання екстреної медичної допомоги (крім іноземців, які прибули з країн, з якими укладено угоди про безоплатне надання екстреної медичної допомоги);
- е) 6 фотокарток розміром 6x4 см.

Зазначені в підпунктах «б», «в» документи мають бути засвідчені відповідно до законодавства країни їх видачі та легалізовані в установленому порядку, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

2.4. До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали усі необхідні для вступу документи згідно з Правилами прийому.

2.5. Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури Університету виключно у зв'язку з неподанням в установлений строк документів, визначених Правилами прийому.

2.6. Вступні випробування до аспірантури складаються з вступного іспиту зі спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності), вступного іспиту з української мови в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

2.7. Відповідно до Правил прийому іноземцям та особам без громадянства, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж ту, яку зазначено в їх дипломі магістра, можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

2.8. Результати вступних випробувань до аспірантури дійсні для вступу до Університету впродовж одного календарного року.

2.9. Додатковими показниками конкурсного відбору для вступу до

аспірантури Університету є середній бал вступника, наявність наукових праць, патентів, авторських свідоцтв на винахід, участь у наукових конференціях.

2.10. Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, до складу яких входить від трьох до п'яти осіб із числа докторів філософії (кандидатів наук) та докторів наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми. Склад предметних комісій призначається наказом ректора Університету.

2.11. До складу предметної комісії з української мови можуть включатися також особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання і за рішенням Вченої ради можуть кваліфіковано оцінити рівень знання української мови вступником.

2.12. Програми вступних випробувань формуються відповідними предметними комісіями та затверджуються головою Приймальної комісії, після чого оприлюднюються на офіційному сайті Університету за три місяці до початку подання документів вступниками до аспірантури.

2.13. За результатами проведення вступних іспитів та визначення конкурсного балу Приймальна комісія ухвалює рішення щодо зарахування вступника до аспірантури Університету.

2.14. Рішення Приймальної комісії про зарахування до аспірантури вводиться в дію наказом ректора.

2.15. З метою врегулювання відносин з аспірантами, які за результатами конкурсного відбору зараховані до аспірантури, Університет укладає договір (контракт).

2.16. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі незалежно від форми навчання становить чотири роки, а підготовки доктора наук у докторантурі – два роки.

3. ПРИЙОМ ДО ДОКТОРАНТУРИ

3.1. До підготовки в докторантурі Університету для здобуття ступеня доктора наук приймаються іноземці та особи без громадянства, які мають ступінь доктора філософії (кандидата наук), наукові здобутки та опубліковані праці з обраної спеціальності (зокрема, публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих у наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

3.2. Перелік документів, необхідних для вступу до докторантури:

- а) заява на ім'я ректора Університету;
- б) оригінал та копію паспорта (документа, що посвідчує особу та громадянство) з перекладом на українську мову;
- в) диплом доктора філософії;
- г) медичний сертифікат про стан здоров'я, засвідчений офіційним

органом охорони здоров'я країни, з якої прибуває іноземець, і виданий не пізніше ніж за два місяці до в'їзду в Україну;

д) страховий поліс із надання екстреної медичної допомоги (крім іноземців, які прибули з країн, з якими укладено угоди про безоплатне надання екстреної медичної допомоги);

е) 6 фотокарток розміром 6x4 см.

Зазначені в підпунктах «б», «в» документи мають бути засвідчені відповідно до законодавства країни їх видачі та легалізовані в установленому порядку, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

є) список опублікованих наукових праць і винаходів;

ж) розгорнутий план дисертації (монографії) або детальний план необхідних публікацій для формування тієї сукупності статей, на базі якої планується здобуття наукового ступеня доктора наук;

з) характеристику вступника написану доктором наук, який є штатним науково-педагогічним або науковим працівником Університету, із згодою надати вступнику наукову консультацію в разі його вступу до докторантури.

3.3. Для вступу до докторантури вступник не менше, ніж за два місяці до вступу подає до аспірантури і докторантури Університету розгорнуту пропозицію, що містить план дослідницької роботи та інформацію про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Впродовж місяця з дня надходження документів від усіх вступників аспірантура і докторантура визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки на розгляд Вченої ради Університету.

3.4. Вступ до докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до Правил прийому.

4. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

4.1. Загальні відомості щодо освітньо-наукового процесу підготовки.

4.1.1. **Доктор філософії** – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. **Ступінь доктора** філософії присуджується спеціалізованою вченою радою Університету в результаті успішного виконання здобувачем відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації.

4.1.2. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються Вченою радою Університету для кожної спеціальності.

Освітньо-наукова програма – система освітніх компонентів на третьому рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати

навчання (компетентності), якими має оволодіти здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії. Впродовж строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

4.1.3. **Навчальний план** підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії містить інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

4.1.4. Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії включає нормативну та вибірккову частини.

4.1.5. Вибіркова частина формується з переліку дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому аспіранти, за погодженням зі своїм науковим керівником та керівником відповідного факультету чи підрозділу, мають право обирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження.

4.1.6. Впродовж 1–3 років підготовки в аспірантурі Університету здобувачі ступеня доктора філософії можуть вивчати позакредитні навчальні дисципліни, які не передбачені навчальним планом (на факультативах, семінарах, лекціях тощо) за погодженням із науковим керівником (відповідна заява здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії подається до відділу аспірантури і докторантури за місяць до початку таких навчальних занять) загальною кількістю не більше 10 кредитів за семестр.

4.1.7. Навчальним планом може бути передбачено виконання практичної складової впродовж нормативного терміну підготовки в аспірантурі задля підвищення рівня набуття аспірантами компетентностей щодо організації та здійснення процесу навчання в закладах вищої освіти та отримання досвіду педагогічної діяльності.

4.1.8. Конкретний зміст, тривалість та період виконання практики аспіранта визначається кафедрою за погодженням з науковим керівником аспіранта з урахуванням стажу і здобутого аспірантом досвіду роботи, напрямом його наукового дослідження та завданнями й цілями розвитку кафедри Університету.

4.1.9. **Графік освітнього процесу** визначає календарні терміни теоретичного навчання та екзаменаційних сесій, проведення практики та дисертаційних досліджень, атестації здобувачів, канікул. Навчальний рік включає два семестри. Освітню складову підготовки розраховано на перші два роки навчання в аспірантурі, наукової – на весь термін навчання. Графік освітнього процесу розробляється відділом аспірантури і докторантури на

весь період навчання, затверджується Вченою радою Університету та вводитьсь в дію наказом ректора.

4.1.10. За наявності обставин, які унеможливають виконання затвердженого графіку освітнього процесу, аспіранту може бути змінений період проведення навчальних занять та підсумкового контролю (заліків та іспитів) на підставі заяви аспіранта (з поясненням поважності причин і обставин) і клопотанням наукового керівника, що погоджені з проректором з наукової роботи та цифровізації.

4.1.11. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, що є невід'ємною частиною індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії. В ньому визначаються зміст, строки виконання, обсяг наукових робіт (теоретичних та експериментальних), кількість публікацій та конференцій, у яких планується взяти участь, а також запланований строк захисту дисертації продовж строку підготовки в аспірантурі.

4.1.12. Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися на базі Університету, а також у рамках реалізації права на академічну мобільність – на базі інших закладів вищої освіти (наукових установ). Академічна мобільність аспірантів реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13 травня 2022 р. № 599) та угодами про академічну мобільність; Положення про академічну мобільність здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових та інших працівників Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти».

4.1.13. Основними видами навчальних занять є:

Лекція – логічно завершений, науково обґрунтований і систематизований виклад навчального, наукового матеріалу. Лекція, як правило, є елементом курсу лекцій, який охоплює основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни. Тематика курсу лекцій визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

Лабораторне заняття – вид навчального заняття, на якому здобувач під керівництвом викладача особисто проводить натурні або імітаційні досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень конкретної навчальної дисципліни, набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі. Перелік тем лабораторних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

Практичне заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень

навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачем відповідно сформульованих завдань.

Консультація – вид навчального заняття, на якому аспірант отримує відповіді від викладача на конкретні питання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування;

4.1.14. **Самостійна робота** аспіранта є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Навчальний час, відведений для самостійної роботи аспіранта, регламентується навчальним планом. Зміст самостійної роботи аспіранта щодо вивчення конкретної дисципліни визначається робочою навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

4.1.15. Педагогічна (науково-педагогічна) практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та становить собою вид практичної діяльності аспірантів щодо здійснення освітньої діяльності у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу. Терміни проходження практики визначаються графіком освітнього процесу. Загальний обсяг годин практики визначається навчальним планом. Мета, завдання і зміст практики визначається робочою програмою. Загальне керівництво практикою та науково-методичне консультування здійснює науковий керівник аспіранта. Базою для проходження педагогічної практики є кафедра, за якою закріплений аспірант.

4.1.16. Розрахунок норм часу на керівництво практикою на третьому освітньо-науковому рівні визначається рішенням Вченої ради Університету.

4.2. Наукове керівництво.

4.2.1. Аспіранту одночасно з його зарахуванням відповідним наказом ректора Університету призначається науковий керівник із числа наукових або науково-педагогічних працівників, як правило, з науковим ступенем доктора наук. За рішенням Вченої ради Університету, як виняток, науковим керівником може бути призначено доктора філософії (кандидата наук).

4.2.2. Питання про надання співробітнику Університету дозволу на наукове керівництво здобувачами ступеня доктора філософії розглядається Вченою радою Університету за поданням витягу з протоколу засідання кафедри з рекомендацією про надання права наукового керівництва аспірантами доктору філософії (кандидату наук) з числа науково-педагогічних працівників Університету, рівень наукової активності якого засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше трьох наступних умов:

а) наявність наукової публікації у періодичному виданні, що включено до наукометричних баз, зокрема Scopus або Web of Science (у тому числі у співавторстві);

б) наявність п'яти наукових публікацій у вітчизняних виданнях,

включених до переліку наукових фахових видань України, та/або патентів на винахід та/або патентів на корисну модель;

в) наявність виданого підручника чи навчального посібника, що рекомендований МОН або Вченою радою Університету, або монографії (у тому числі у співавторстві);

г) участь у виконанні міжнародних грантів, наукових та освітніх проектів і програм;

д) виконання функцій наукового керівника або відповідального виконавця наукової теми (проекту), або головного редактора/члена редакційної колегії наукового видання, включеного до переліку наукових фахових видань України, або іноземного рецензованого наукового видання;

е) керівництво студентом, який зайняв призове місце, або робота у складі організаційного комітету/журі/апеляційної комісії Міжнародної студентської олімпіади / II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт) / II–III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук;

є) участь в атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена спеціалізованої вченої ради;

ж) отримане державне почесне звання згідно із Законом України від 16 березня 2000 р. № 1549-III «Про державні нагороди України».

4.2.3. Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво (консультування), як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

4.2.4. Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії (кандидата наук), може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

4.2.5. У разі обрання аспірантом міждисциплінарної теми дисертаційного дослідження рішенням Вченої ради Університету такому аспіранту може бути призначено два наукових керівника з відповідних галузей науки (з розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними).

4.2.6. Обов'язки наукового керівника:

а) Допомога у складанні індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми доктора філософії.

б) Наукове керівництво роботою над дисертацією, надання консультацій щодо змісту і методології наукових досліджень.

в) Надання допомоги у складанні програм теоретичних та експериментальних досліджень, а також у підготовці наукових публікацій, доповідей.

г) Допомога у пошуку видань для публікації основних наукових результатів дисертації.

д) Контроль виконання індивідуального плану наукової роботи та

індивідуального навчального плану аспіранта.

е) Присутність на засіданні кафедри, де проводиться атестація аспіранта.

Контроль своєчасного надання аспірантом до аспірантури та докторантури документів щодо проміжної та річної атестації.

є) За шість місяців до завершення навчання в аспірантурі, науковий керівник письмово інформує аспірантуру та докторантуру щодо термінів подання дисертаційної роботи до захисту.

ж) Після завершення здобувачем освітньо-наукової програми науковий керівник готує висновок з оцінкою його роботи у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану.

4.2.7. Науковий керівник несе відповідальність за:

а) Актуальність теми дисертаційної роботи та своєчасний захист аспірантом дисертації.

б) Виконання аспірантом індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми та якість його підготовки. У разі невиконання індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми аспірантом, науковий керівник має поставити питання про дострокове відрахування аспіранта з аспірантури та своєчасно (до завершення термінів проведення атестації) надати до відділу аспірантури і докторантури витяг з протоколу засідання кафедри, де розглядається питання щодо відрахування аспіранта.

4.2.8. Науковий керівник відповідає перед Вченою радою Університету за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

За результатами засідання робляться висновки щодо:

- якості роботи наукового керівника;
- доцільності подальшого надання йому права наукового керівництва;
- продовження навчання його аспіранта.

4.2.9. При невиконанні науковим керівником своїх функціональних обов'язків на основі рішення Вченої ради Університету, введеного в дію наказом ректора, науковий керівник звільняється від обов'язків керівництва аспірантами.

4.2.10. Зміна наукового керівника аспіранта можлива у випадку зміни напряму дисертаційного дослідження (його теми та/або мети, об'єкту чи предмету), звільнення призначеного наукового керівника та за інших поважних причин.

4.2.11. У разі необхідності зміни наукового керівника аспірант має подати до відділу аспірантури і докторантури заяву з визначенням причин необхідності такої зміни. Зміна наукового керівника затверджується Вченою радою Університету за погодженням з попереднім та потенційним науковими керівниками, а також завідувачами кафедр, на яких працюють обидва керівники, та вводиться в дію наказом ректора Університету.

4.3. Затвердження теми та індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії:

4.3.1. Тема та індивідуальний план виконання освітньо-наукової

програми підготовки доктора філософії розробляється аспірантом і керівником не пізніше двох тижнів з дати зарахування на навчання за освітньо-науковою програмою доктора філософії. (Вихідні документи: індивідуальний план).

4.3.2. Тема та індивідуальний план розглядається на кафедрі не пізніше місяця з дати зарахування на навчання за освітньо-науковою програмою доктора філософії. (Вихідні документи: індивідуальний план, підписаний аспірантом, керівником, завідувачем кафедри; витяг з протоколу засідання кафедри).

4.3.4. Тема та індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії затверджується рішенням Вченої ради Університету не пізніше двох місяців з моменту зарахування аспіранта.

4.3.5. Після затвердження теми дисертації здобувач має зробити відповідний запис у своєму індивідуальному плані роботи із зазначення номеру протоколу та дати засідання Вченої ради Університету, на якому прийнято відповідне рішення.

4.3.6. Для проходження атестації аспірант має зберігати копію індивідуального плану.

4.3.7. У разі зміни напряму (теми, мети, об'єкту чи предмету) дисертаційного дослідження та виникнення потреби у зміні (уточненні) теми дисертації під час підготовки здобувача вищої освіти в аспірантурі (поза аспірантурою), здобувач подає відповідну заяву до відділу аспірантури і докторантури. Зміна теми затверджується Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора.

4.4. Звітування аспірантів відповідно до індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії.

4.4.1. Звітування аспірантів здійснюється відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261.

4.4.2. Звітування про виконання індивідуального плану аспірантів проводиться двічі на рік.

4.4.3. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

4.5. Академічна відпустка.

4.5.1. Аспірант має право на перерву у навчанні у зв'язку із обставинами, які унеможливають виконання ним індивідуального плану роботи (за станом здоров'я). Таким особам надається академічна відпустка в установленому порядку.

4.5.2. Для отримання академічної відпустки аспіранти подають заяву, в якій зазначають причини та підстави для надання академічної відпустки і

документи які це підтверджують.

4.5.3. Академічна відпустка здобувачам з числа іноземців надається на підставі легалізованої медичної довідки, отриманої в іноземній державі, що подається до Університету разом з нотаріально засвідченим перекладом українською мовою.

4.5.4. Впродовж терміну навчання здобувач може скористатися правом на отримання академічної відпустки один раз. У виключних випадках, за наявності відповідного документально засвідченого обґрунтування, здобувачу може бути надано право на повторне отримання академічної відпустки впродовж терміну навчання. Максимальна тривалість академічної відпустки встановлюється до одного року. При необхідності тривалість академічної відпустки може бути подовжено ще на один рік.

4.5.5. Не пізніше ніж за місяць до закінчення терміну наданої академічної відпустки, аспірант має подати до відділу аспірантури і докторантури заяву про поновлення підготовки в аспірантурі Університету відрахування. У разі академічної відпустки за станом здоров'я до заяви додається висновок лікаря.

4.5.6. Питання про поновлення в аспірантурі після завершення академічної відпустки, або відрахування з аспірантури, або продовження наданої раніше академічної відпустки аспірантам розглядається на черговому засіданні Вченої ради Університету, на якому ухвалюється відповідне рішення, що вводиться в дію наказом ректора та доводиться до відома аспіранта.

4.5.7. Після поновлення у зв'язку із закінченням академічної відпустки аспірант продовжує виконувати індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії.

4.5.8. Здобувачі вищої освіти, які не подали в установлений термін документи для поновлення на навчання або продовження терміну академічної відпустки, відраховуються із Університету.

5. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК У ДОКТОРАНТУРІ

5.1. **Доктор наук** – це другий науковий ступінь, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії і передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані у наукових виданнях.

5.2. З метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури Університету.

5.3. Впродовж строку перебування в докторантурі докторант має

подати до постійно діючої спеціалізованої вченої ради результати своїх наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або наукової доповіді за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується Міністерством освіти і науки України. Здобувач ступеня доктора наук у дисертації (монографії, науковій доповіді за сукупністю статей) має представити узагальнення проведених самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення.

5.4. Перебування в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради та подальшого їх публічного захисту для здобуття ступеня доктора наук.

5.5. Для врегулювання відносин між докторантом та Університетом укладається договір (контракт).

5.6. Докторанту одночасно з його зарахуванням відповідним наказом ректора Університету призначається науковий консультант з числа провідних наукових та науково-педагогічних працівників Університету з науковим ступенем доктора наук.

5.7. Науковий консультант може здійснювати підготовку лише одного докторанта.

5.8. На здійснення наукового консультування відводиться щороку 50 академічних годин навантаження на одного докторанта.

5.9. Зміна наукового консультанта можлива у випадку зміни напряму дисертаційного дослідження, звільнення призначеного наукового консультанта та за інших поважних причин.

5.10. Зміна наукового консультанта здійснюється за заявою докторанта та/або клопотанням кафедри, за якою він закріплений, у вигляді витягу з протоколу засідання, затверджується на засіданні Вченої ради Університету та вводиться в дію наказом ректора.

5.11. Підготовка в докторантурі Університету передбачає виконання особою відповідної наукової програми Університету за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою наукової програми докторантури є підготовка та публікація наукових статей.

5.12. Підготовка здобувача ступеня доктора наук у докторантурі Університету відбувається за індивідуальним планом роботи докторанта, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації продовж строку підготовки в докторантурі. Індивідуальний план роботи докторанта погоджується здобувачем із науковим консультантом і затверджується Вченою радою Університету протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до докторантури.

5.13. Індивідуальний план роботи докторанта є обов'язковим до виконання здобувачем ступеня доктора наук і використовується для

оцінювання успішності виконання запланованої ним наукової роботи.

5.14. Атестація докторантів відбувається щороку. Наприкінці першого року докторант звітує про хід виконання індивідуального плану наукової роботи на Вченій раді Університету. Заключна атестація докторанта (наприкінці другого року) здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності.

6. ВІДРАХУВАННЯ АСПІРАНТІВ І ДОКТОРАНТІВ

6.1. Підставами для відрахування здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук є:

- завершення навчання за відповідною освітньо-науковою (науковою) програмою;
- власне бажання;
- переведення до іншого закладу вищої освіти;
- невиконання індивідуального плану роботи аспіранта (докторанта);
- порушення умов договору (контракту), укладеного між Університетом та аспірантом (докторантом);
- інші випадки, передбачені законодавством.

6.2. Питання про відрахування аспірантів (докторантів) з будь-яких причин розглядається на черговому засіданні Вченої ради Університету, на якому ухвалюється відповідне рішення. Остаточне рішення Вченої ради Університету щодо відрахування аспірантів (докторантів) вводиться в дію наказом ректора.

6.3. Підставою для розгляду питання про відрахування аспіранта (докторанта) можуть бути такі документи:

- заява аспіранта з поясненням причин переривання/закінчення навчання;
- службова записка наукового керівника та/або витяг з протоколу кафедри, за якою закріплений аспірант.

7. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ АСПІРАНТІВ І ДОКТОРАНТІВ

7.1. Аспіранти і докторанти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України від 01 липня 2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту», Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261.

7.2. З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної в Університеті, бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта),

- чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення Вченою радою Університету двох керівників;
- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13 травня 2022 р. № 599); Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових та інших працівників Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти»;
- внесення змін до індивідуального навчального плану за погодженням зі своїм науковим керівником;
- захист до закінчення строку підготовки.

7.3. Здобувач, який не погоджується з оцінкою, має право звернутися до екзаменатора і отримати обґрунтоване пояснення. Для вирішення спірних питань і розгляду апеляції здобувачів створюється апеляційна комісія.

7.4. Аспіранти і докторанти зобов'язані:

- виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України від 01 липня 2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» та інших нормативних актів;
- вчасно подавати до аспірантури і докторантури результати звіту та атестації;
- своєчасно вносити перелік опублікованих праць до бази публікацій Університету;
- виконувати індивідуальний план роботи аспіранта (докторанта) та систематично звітувати про хід його виконання;
- подати до спеціалізованої Вченої ради свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для аспірантів) та у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або за сукупністю опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях статей (для докторантів).

7.5. Покладання Університетом на аспіранта чи докторанта обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової (наукової) програми та підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Це Положення вводиться в дію на підставі рішення Вченої ради ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

8.2. Розробка нової редакції, зміни та доповнення до цього Положення розглядаються Радою із забезпечення якості освіти та освітньої діяльності Університету та затверджуються на засіданні Вченої ради ДЗВО «Університет менеджменту освіти». У такому ж порядку Положення скасовується.

8.3. Відповідальність за актуалізацію, розробку нової редакції та

контроль за виконанням вимог Положення несе директор Центру міжнародного співробітництва та освіти і завідувач аспірантури та докторантури Університету.

8.4. Відповідальність за виконанням вимог Положення на місцях та його реалізації несуть посадові особи Університету відповідно до своїх функціональних обов'язків.

РОЗРОБЛЕНО: Центр міжнародного співробітництва та освіти.

РОЗРОБНИКИ:

С. Грицай, директор Центру міжнародного співробітництва та освіти;

Л. Бородінова, завідувач відділу підготовчого відділення іноземних громадян Центру міжнародного співробітництва та освіти.